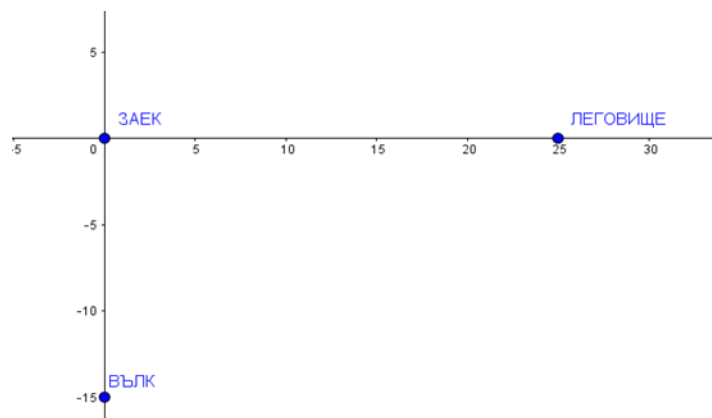

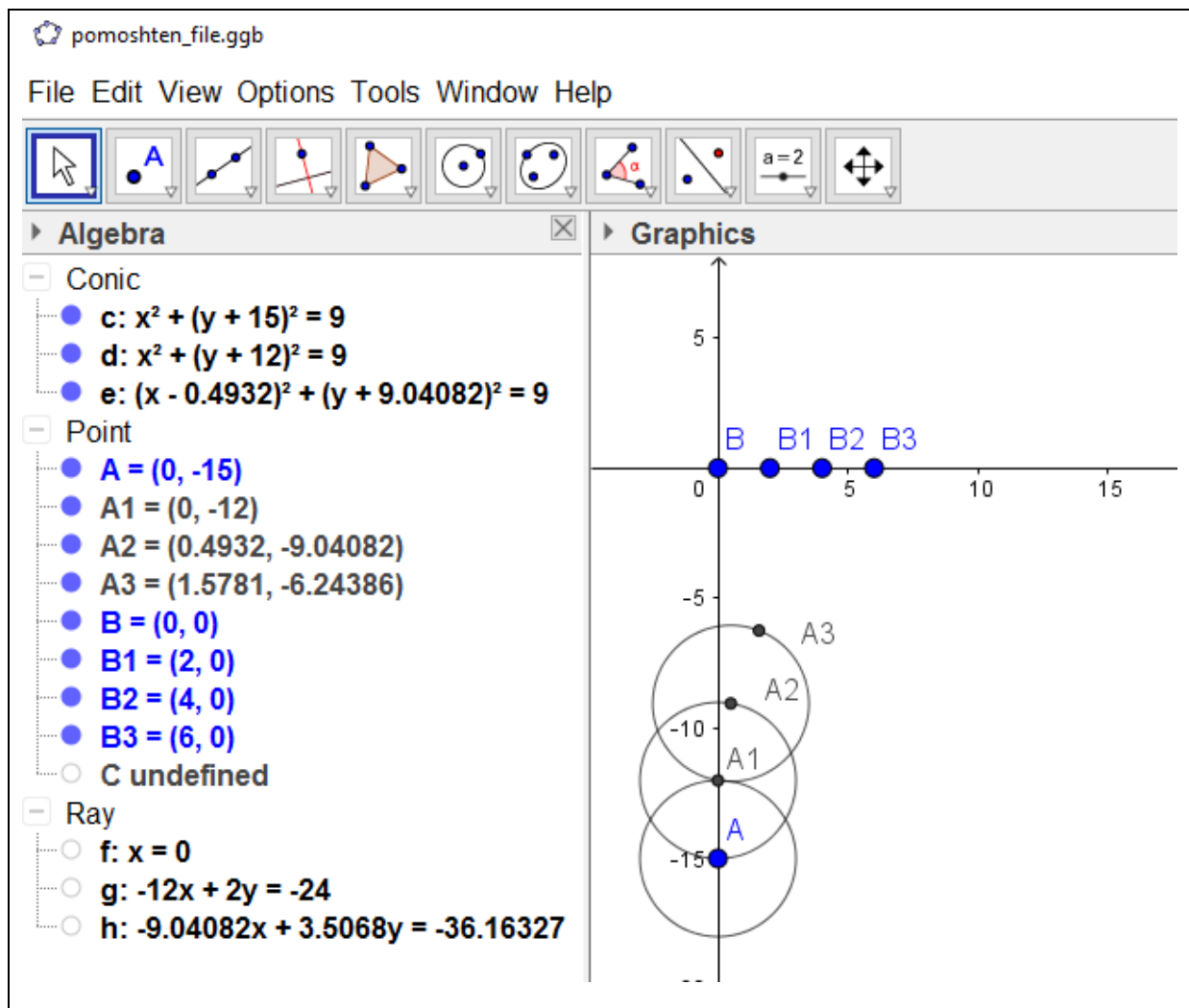

Решения на задачите от тема на месец октомври 2017 г.

Заек е навън от леговището си, когато забелязва, че към него се е втурнал вълк. Заекът хуква право към леговището си. Вълкът го преследва. Скоростта на заека е 2 метра в секунда. Скоростта на вълка е 3 метра в секунда, които той взема на един скок. Стратегията на преследване е проста. Всеки следващ свой скок вълкът насочва към позицията на заека в съответния момент. Първоначалното разположение на вълка, заека и леговището (в метри) е дадено на следната фигура.

Помощният файл (Фиг. 1) представя развитието на преследването през първите 3 секунди. С A1, A2 и A3 е означена позицията на вълка съответно след първия, втория и третия негов скок. Точките B1, B2, B3 показват разположението на заека в първата втората и третата секунди.

Фиг. 1

Задача 1.

а) Какво ще е разстоянието между вълка и заека след петия скок на вълка?

Запишете отговора с точност до стотни от метъра.

б) След кой скок на вълка разстоянието между него и заека ще стане по-малко от 1 метър?

Запишете отговора като цяло положително число.

Задача 2. С колко най-малко би трябвало да увеличи скоростта си заекът, ако иска да достигне леговицето си невредим и след всеки скок на вълка разстоянието между тях да е поне един метър?

Запишете отговора с точност до стотни от метъра в секунда.

Задача 3. На коя секунда разстоянието между вълка и заека ще стане по-малко от 1 метър, ако вълкът насочва всеки следващ свой скок не към положението на заека в съответния момент, а към неговото положение след една секунда?

Запишете отговора като цяло положително число.

Задача 4. На коя секунда разстоянието между вълка и заека ще стане по-малко от 1 метър, ако вълкът насочва всеки следващ свой скок не към положението на заека в съответния момент, а по ъглополовящата на ъгъла Заек-Вълк-Леговище.

Запишете отговора като цяло положително число.

Решение на задачи 1 а) и 1 б).

Нека в края на дадена секунда k вълкът е в точката A_k . В същият момент заекът ще е в точка $B_k = (2k, 0)$. Намирането на техните позиции в секундата $k+1$ е просто. Построяваме лъч с

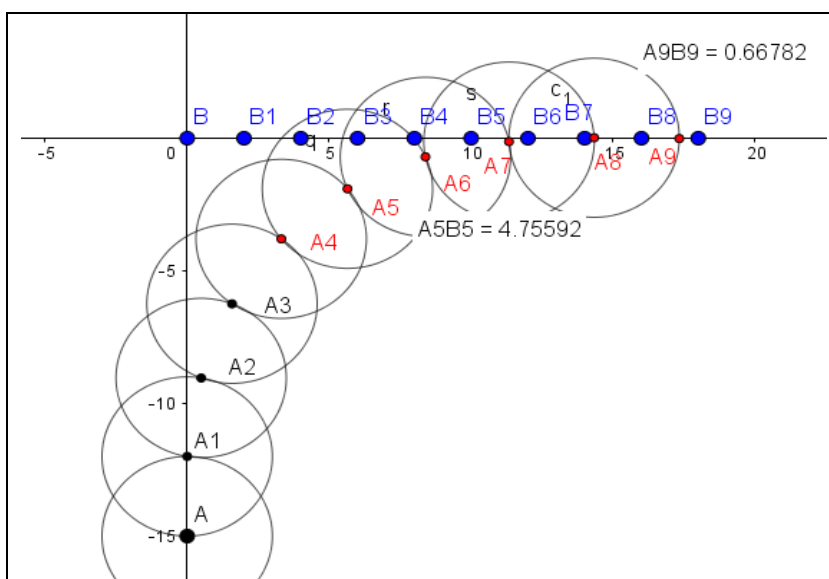
начало A_k , минаващ през B_k . Това става с помощта на бутона . Построяваме окръжност с център в A_k и радиус 3 (колкото е дължината на скока на вълка). Това става с помощта на

бутона . Позицията на вълка в секундата $k+1$ е точно пресечната точка на лъча и окръжността. В същия момент заекът ще бъде в точката с координати $(2(k+1), 0)$, защото скоростта му е 2 метра в секунда. По този начин са намерени точките A_1, A_2, A_3 и точките B_1, B_2, B_3 от [помощния файл \(pomoshten fail.ggb\)](#), тръгвайки от началните точки A и B . За да се избегне претрупване на картината, лъчите от точките A_k към B_k са „скрити“. За решаването на задачата може помощният файл да се доразвие (допълни) с намирането на позициите на вълка и заека в следващите секунди по описания начин. Такъв допълнен файл може да се намери и отвори с щракване на мишката [тук \(reshenie zadacha 1.ggb\)](#). На Фиг. 2 е представено преследването в първите 9 секунди. За удобство, новодобавените точки за позицията на вълка

в съответните моменти са дадени в червен цвят. С помощта на бутона е измерена дължината на отсечката A_5B_5 , която е разстоянието между вълка и заека в края на петата секунда. Тази дължина е 4.75592 (пресмятанията са извършени с точност до 5 значещи цифри). Като отговор на задача 1 а) следва да се впише числото 4.76.

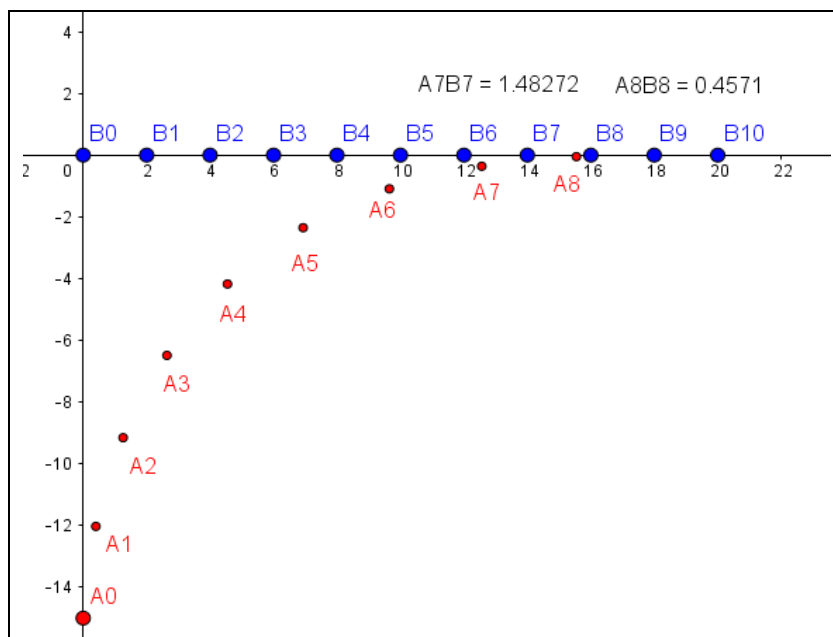
Фиг. 2

Със същия бутон за измерване на разстояние между две точки са измерени дължините на отсечките A_6B_6 , A_7B_7 , A_8B_8 и A_9B_9 . Първите три се оказват по-големи от един метър и не са изведени на Фиг. 2. Дължината на отсечката A_9B_9 е дадена на Фиг. 2. Тя е 0.66782, което е по-малко от 1. Следователно, като отговор на задача 1 б) следва да запишем числото 9.

Решението на задача 2 изисква друг подход и ще бъде дадено накрая. Сега ще преминем към решенията на Задача 3 и задача 4.

Решение на Задача 3.

Решението на тази задача е сходно с решението на задача 1. Намирането на положението $A(k+1)$ на вълка в $(k+1)$ -та секунда е пресечната точка на окръжността с радиус 3 и център в A_k с лъча от A_k към $B(k+1)$. Полученият по този начин файл може да бъде отворен с щракване на мишката [тук](#) ([reshenie zadacha 3.ggb](#)). Резултатът е показан на Фиг. 3, като лъчите и окръжностите са скрити за по-добра нагледност.

Фиг. 3

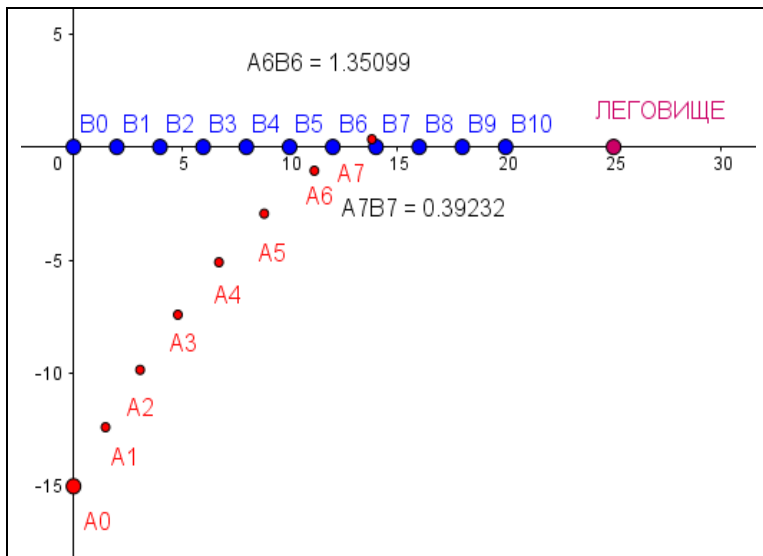
Вижда се, че в края на осмата секунда разстоянието между вълка и заека е 0.4571 метра, т.е. по-малко от 1 метър. Като отговор на задачата следва да се запише числото 8.

Решение на задача 4.

В тази задача положението $A(k+1)$ на вълка в $(k+1)$ -та секунда е пресечна точка на окръжността с радиус 3 и център в A_k с ъглополовящата на ъгъла Леговище -Вълк- Заек. Тази

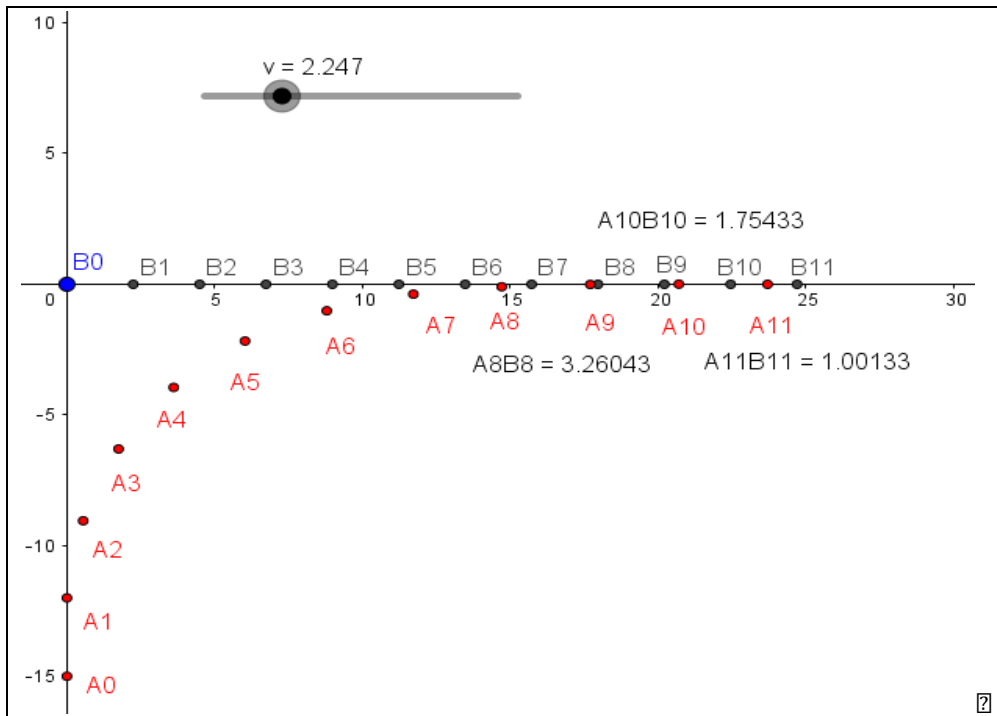
ъглополовяща може да се намери с бутон [тук](#). Резултатът от моделирането на преследването на заека с тази стратегия на вълка може да се види на Фиг. 4, а съответният файл може да се отвори с щракване [тук](#) ([reshenie zadacha 4.ggb](#)). Още в края на седмата секунда разстоянието между вълка и заека става по-малко от единица. Като отговор на задачата следва да се впише числото 7.

Фиг. 4

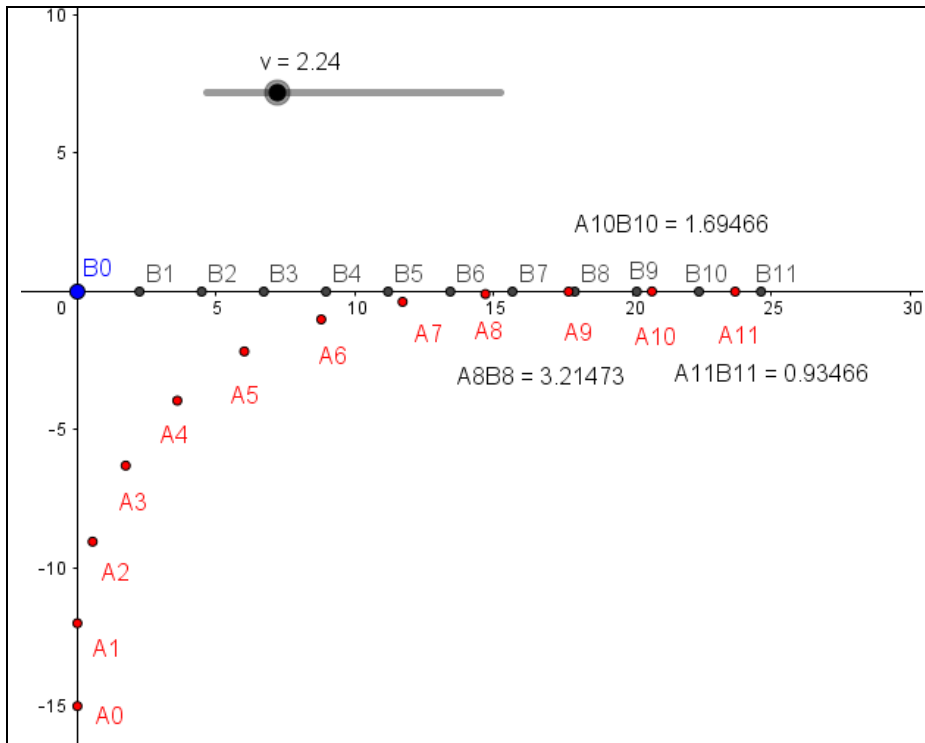
Решение на Задача 2.

В тази задача вълкът следва първоначалната си стратегия. Всеки скок на вълка е насочен към положението на заека в същия този момент. Доколкото в условието на задачата става дума за скорост, добре е, да се въведе плъзгач за стойностите v на скоростта на заека. Тогава позицията на заека в k – тата секунда е представена от точката $B_k=(kv, 0)$. Конструкцията следва алгоритъма на решението на задача 1. Позицията на вълка в края на секундата $k+1$ е точно пресечната точка на лъча от A_k към B_k и окръжността с център в A_k и радиус 3. Една реализация на тази идея може да се види с щракване [тук \(reshenie zadacha 2.ggb\)](#). Това отваря файл, произвеждащ следната картина (Фиг. 5).

Фиг. 5

От тази фигура се вижда, че при скорост на заека 2,247 метра в секунда, на 11-тата секунда той ще е съвсем наблизо до леговището си (на разстояние 0.283 метра от леговището). В същия момент вълкът е на разстояние 1.001 метра от него. За да се скрие в леговището си на заека му трябва $\frac{0.283}{2.247} \approx 0.126$ секунди. За това време вълкът със скоростта си от 3 метра в секунда може да измине не повече от 0.378 метра и няма как да хване заека. Виждаме, че при скорост на заека 2.25, заекът ще успее да се добере невредим до леговището си, като в нито един момент от първите 11 секунди вълкът няма да бъде в опасна близост до него (по-малко от метър). Ако в плъзгача зададем стойност на скоростта $v=2.24$ получаваме като резултат картината.

Фиг. 6

Заекът и в този случай ще се добере невредим до леговището си, защото за преодоляването на оставащите му 0.36 метра ще му трябва $\frac{0.36}{2.24} \approx 0.161$ секунди. За това време вълкът може да измине най-много 0.483 метра, а разстоянието между него и заека в края на 11-тата минута е $A_{11}B_{11}=0.93466$. Последното равенство показва обаче, че се нарушава условието на задачата вълкът след всеки скок да е на поне един метър от заека. Следователно, при скорост на заека от 2.25 метра в секунда се удовлетворяват изискванията на задачата, а при скорост 2.24 метра това не е така. Следователно, скоростта на заека трябва да нарастне от 2 метра в секунда до 2.25 метра в секунда. Нарастването е 0.25 метра в секунда. Числото 0.25 следва да се впише като отговор на задачата.

Идеята преследването на жертва от хищник да се използва за Тема на месец октомври 2017 г. е на Тони Чехларова. Темата е обсъждана от група в състав Николай Николов, Тони Чехларова и Петър Кендеров. Отговорността за окончателното формулиране на темата, описанието на решенията и подготовката на използваните файлове е на Петър Кендеров. Логото на темата е предложено от Коя Чехларова. Уеб-поддръжката и техническото осигуряване е на Тодор Брънзов и Георги Гачев.